

VAL McDERMIDOVÁ

To tělo nemělo být nikdy nalezeno

POHŘBENÉ
TAJEMSTVÍ

Pohřbené tajemství

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Val McDermidová

Pohřbené tajemství – e-kniha
Copyright © BB/art s. r. o., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

POHŘBENÉ
TAJEMSTVÍ

VAL
McDERMIDOVÁ

POHŘBENÉ
TAJEMSTVÍ

Přeložila Radmila Damová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2019

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2018 Val McDermid

All rights reserved.

Z anglického originálu *Broken Ground*

(First published by Little, Brown, London, Great Britain, 2018)

přeložila © 2019 Radmila Damová

Redakce textu: Dana Packová

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5192-2 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-759-5238-7 (ePub)

ISBN 978-80-759-5239-4 (Mobi)

ISBN 978-80-759-5240-0 (PDF)

Práci na této knize odstartoval příběh, který mi vyprávěli v jednom knihkupectví. A proto ji věnuji všem knihkupcům, kteří milují příběhy, vkládají nám je do rukou a probouzejí v nás závislost na nich.

Tři můžou zachovat tajemství, jsou-li dva z nich mrtví.

Benjamin Franklin,
Chudý Richard aneb Cesta k blahobytu

1

1944 – Wester Ross, Skotsko

Z arážení rýčů do hutné rašeliny vydávalo nezaměnitelný zvuk. Vnikaly do půdy synchronně i mimo rytmus; pohyby se překrývaly, oddělovaly se, následovaly v kaskádě, pak se opět spojily stejně jako mohutné supění mužů. Starší ze dvojice na chvílku přestal pracovat, opřel se o rukojeť, nechával si chladným nočním vzduchem vysušit pot v týlu a na krku. Pocítil znovu respekt před hrobníky, kteří tohle musí dělat každý pracovní den. Až to všechno skončí, nikdo ho nepřiměje, aby se živil něčím takovým.

„No tak, staříku,“ vybídl ho jemně jeho společník. „Nemáme čas na pauzy.“

To odpočívající muž dobře věděl. Pustili se do akce společně, nechtěl přítele zklamat. Těžko se mu ovšem dýchalo. Potlačil zakašlání a znovu se sklonil ke své úloze.

Ještě že si pro svou činnost vybrali správnou noc. Jasná obloha s půlměsícem jim na práci poskytovala dostatečné množství světla. Pravda, okamžitě by je zahlédl každý, kdo by jel po cestě kolem pozemku. Neexistoval ovšem důvod, proč by se uprostřed noci kdokoli pohyboval poblíž. Takhle daleko do úzkého údolí se neobtěžovaly žádné patroly a oni díky měsíčnímu svitu nemuseli používat svítilny, které by k nim přitáhly pozornost. Byli si jistí, že je nikdo neodhalí. Koneckonců při jejich výcviku se pro ně tajné operace staly druhou přirozeností.

Lehký vánek od mořského zálivu sem přinášel typickou vůni chaluh a mořských řas z odlivu a zvuky měkkých nárazů vln na skály. Tu a tam vydal bezútěšný nárek noční pták, kterého žádný z nich nedokázal identifikovat, pokaždé je polekal. Ale čím hlouběji kopali, tím méně k nim pronikal vnější svět. Konečně už neviděli přes okraj jámy. Ani jeden z nich netrpěl klaustrofobií, nicméně je taková uzavřenost vyváděla z konceptu.

„Stačí.“ Starší muž opřel žebřík o stěnu jámy a pomalu vystoupal zpátky na svět, ulevilo se mu, že kolem sebe zase cítí proudění vzduchu. Na opačné straně údolí se pohnulo pár ovcí a v dálce štěkla liška. Pořád ale chyběla jakákoli známka přítomnosti jiné lidské bytosti. Muž zamířil k přívěsu, umístěnému asi o deset metrů dál, plachta na něm zakrývala velký obdélníkový tvar.

Společně stáhli plátěnou ochrannou plachtu a objevily se dvě dřevěné bedny, které si sami sbili. Vypadaly jako dvojice hrubě opracovaných rakví stojících na boku. Muži přistoupili k první bedně, uchopili provazy, co ji zajišťovaly, a sundali ji z korby přívěsného vozíku. Za namáhavého funění a klení bednu dovlekli k okraji jámy a opatrně ji spustili dolů.

„Do prdele!“ zařval mladší muž, když mu provaz příliš rychle projel dlaní a spálil mu kůži.

„Sklapni, sakra. Probudíš celý zatracený údolí.“ Dusal zpátky k přívěsu, ohlédl se přes rameno, kontroloval, jestli druhý jde za ním. Zopakovali celý úkon ještě jednou, tentokrát pomaleji a těžkopádněji, dostihla je únava.

Pak nastal čas jámu vyplnit. Pracovali za ponurého mlčení, nabírali materiál, jak nejrychleji to šlo. Když se podél linie hor na východě začínala ztrácet noc, pustili se do poslední fáze své práce, zadupávání vrchní vrstvy rašelinných drnů zpátky na místo. Byli vyčerpaní, špinaví a páchli. Ale svou práci odvedli. Jednoho dne, někdy v budoucnu, se jim to vrátí.

Než se dovlekli zpátky do kabiny vozu, potřásl si rukama a pak se přitáhli do drsného objetí. „Zvládli jsme to,“ pochvaloval si starší mezi kašlem a vyhoupl se na místo řidiče. „Sakra, zvládli jsme to.“

Už jak to říkal, organismy *mycobacterium tuberculosis* se mu plížily plímcemi, ničily tkáň, provrtávaly je, blokovaly vzduchové cesty. Do dvou let bude navždy mimo dosah důsledků svých činů.

2

2018 – Edinburgh

Pronikavý severní vítr v zádech poháněl detektiva vrchní inspektorku Karen Pirieovou vzhůru plynulým svahem Leith Walk ke kanceláři. Vítr ji bodal do uší, jež trpěly broušením, vrtáním a dalším rachotem z obrovské demoliční plochy, která dominovala hornímu konci ulice. Slibovaný rozvoj místa s luxusními byty, obchody pro náročné a drahými restauracemi možná povznese ekonomiku Edinburghu, ale Karen se nedomnívala, že by tu trávila moc času nebo utrácela hodně peněz. Pomyslela si, že by bylo opravdu pěkné, kdyby městská rada přicházela s nápady, z nichž by profitovali spíš občané než turisté.

„Jsi mrzutá stará škatule,“ vyhubovala si pod vousy a zabočila na Gayfield Square k nízkým betonovým blokům, v nichž sídlila policejní stanice. Po víc než roce od bolestné ztráty, jež ji vykojila, se Karen vědomě snažila protrhnout zasmušilost, která na její život padla jako těžká opona. Musela připustit, že i za dobrých dnů jí k tomu zbývá ještě dlouhá cesta. Ale snaží se.

Kývla na pozdrav uniformovanému policistovi u recepčního pultu, prstem v rukavici vyťukala na číselné klávesnici kód a pokračovala dlouhou chodbou ke kanceláři, zastrčené vzadu jako nějaký váhavý dodatečný nápad. Otevřela dveře a zarazila se na prahu. U obvykle neobsazeného třetího stolu v místnosti seděl cizí člověk, nohy opřené o odpadkový koš, na klíně otevřený *Daily Record*, v jedné ruce zamoučený dalať, z něhož vykukovala slanina.

Karen teatrálně couvla a významně se zahleděla na cedulku na dveřích, na níž stálo Jednotka starých případů. Když se obrátila zpátky, bojovný obličej toho mužička zůstal stále otočený k novinám, ale jeho oči hleděly na ni, připravené sklouznout zamítavě zpátky k tisku. „Nevím, kdo jste, ani co si myslíte, že tu děláte, kámo,“ řekla a vstoupila do místnosti. „Ale jedno vím jistě. Zašel jste už příliš daleko, abyste mohl vyvolat dobrý první dojem.“

Beze spěchu sundal nohy z odpadkového koše na zem. Než stačil cokoli dalšího říct nebo udělat, Karen na chodbě za sebou zaslechla známé těžké kroky. Ohlédla se přes rameno a viděla, jak se směrem k ní žene detektiv konstábl Jason „Mentol“ Murray, pokouší se vybalancovat sloupeček tří na sobě stojících kelímků kávy Valvona & Crolla. *Tři kelímky?*

„Zdravím, šéfko, počkal bych, až přijdete, jenže detektiv seržant McCartney umíral touhou po kávě, tak jsem si řekl, že zrovna...“ Zaregistroval chlad v jejích očích a slabě se pousmál.

Karen přešla místností ke svému stolu, jedinému, který nabízel cokoli blížícího se výhledu. To, co by se dalo považovat za parodii okna, poskytovalo pohled přes uličku na prázdnou zeď. Chvíli na ni hleděla, pak údajnému detektivu seržantovi McCartneymu věnovala sotva patrný úsměv. Měl tolik rozumu, že mezitím složil noviny, ale rovněž se neposadil. Jason se opatrně natáhl, aby před Karen postavil její kávu, aniž by se k ní příliš přiblížil. „Detektiv seržant McCartney?“ Do svých slov vložila vrchovatou míru přezíravosti.

„Přesně tak.“ Ta dvě slova stačila k určení jeho původu. Glasgow. Mělo jí to dojít hned z toho drzého naparování. „Detektiv seržant Gerry McCartney.“ Usmál se, nedbale nebo lhotejně. „Jsem váš nový pár rukou.“

„Odkdy?“

Pokrčil rameny. „Od chvíle, co zástupkyně šéfkonstábla dospěla k závěru, že je potřebujete. Zjevně si myslí, že by se vám šiknul chlapec, který se vyzná. A to jsem já.“ Jeho úsměv byl lehce zahořklý. „Spěšné přeražení z týmu pro závažné zločiny.“

Nová zástupkyně šéfkonstábla. Samozřejmě že za tím stojí ona. Když se Karenin předchozí šéf ocitl v křížové palbě korupčního skandálu na nejvyšších místech a zametli s ním, Karen doufala, že se její pracovní život změní k lepšímu. Nikdy neodpovídala jeho představě, jaká by měla žena být – ochotná, poslušná a zdobná –, a vždycky se neúspěšně snažil vysledit sebemenší nepatřičnost v jejím vyšetřování. Karen za ty roky promarnila spoustu energie tím, že musela udržovat detaily svých vyšetřování daleko od jeho čenichání.

Když povýšení Ann Markieové přivedlo pod její ochranu jednotku starých případů, doufala Karen v méně komplikovaný vztah s vedením. Do-

stalo se jí však jen jiného druhu komplikací. Ann Markieovou a Karen spojovalo stejné pohlaví a pozoruhodná inteligence. Tím ovšem shodné rysy končily. Markieová se každý den v práci objevila nažehlená a nalíčená jako před kameru. Byla atraktivní tváří skotské policie. A hned při první schůzce dala jasně najevo, že bude na 110 procent stát za jednotkou starých případů, pokud budou Karen s Jasonem rozlouskávat případy, díky nimž bude skotská policie působit moderně, odpovědně a lidumilně. Na rozdíl od idiotů, kteří dokážou měsíc pátrat po muži nahlášeném jako nezvěstný, zatímco leží mrtvý u sebe doma. Ann Markieová se věnovala takovému druhu spravedlnosti, který jí umožňoval vystoupení ve večerních zprávách.

Markieová se tehdy zmínila, že by rozpočet mohl unést dalšího člověka v jednotce starých případů. Karen doufala v civilistu, který by se věnoval administrativní činnosti a základnímu digitálnímu vyhledávání, a jí a Jasonovi by zůstala práce na nebezpečném konci. No, možná že nebezpečný není to pravé slovo, co se týče Jasona. Přestože Mentol nepatří zrovna k nejbystřejším lidem, má v sobě vřelost, která mírní občasnou Kareninu netrpělivost. Tvoří spolu dobrý tým. Potřebovali by podporu nějaké kancelářské krysy, ne naporujícího se glasgowského tvrdáse, který si myslí, že ho sem poslali k jejich záchraně.

Věnovala mu nejdrsnější pohled, jaký uměla. „Z týmu pro závažné zločiny do jednotky starých případů? Koho jste našťval?“

Chvilkové zamračení, pak se McCartney vzpamatoval. „Tohle snad neodpovídá vaší představě o odměně?“ Spodní čelist se mu poněkud vysunula.

„Moje představy se často neshodují s představami mých kolegů.“ Sundala víčko své kávy a napila se. „Pokud to tu nebudete považovat za prázdniny.“

„Ne, to určitě ne,“ odpověděl. Narovnal se a zatvářil se ostražitě. „Lidé z týmu pro závažné zločiny si vás velice váží,“ dodal spěšně.

Karen si udržela vážnou tvář. Právě o Gerrym McCartneym zjistila jednu důležitou věc – je dobrý lhář. Přesně věděla, jak velký respekt budí u detektivů, kteří v reálném čase zápolí s těžko řešitelnými zločiny. Práci jednotky starých případů považují za brnkačku. Když odhalila pachatele dávného trestného činu, stala se mediální hrdinkou dne. A když neuspěla?

No, nikdo se za ní neohlížel se zlým pohledem, že ne? „Jason se právě pracovává seznamem lidí, kteří v roce osmdesát šest vlastnili červený Rover 214. Můžete mu s tím pomoci.“

McCartney zkrivil ústa lehkým zhnusením. „K čemu to bude dobré?“

„Souvisí to s řadou brutálních znásilnění,“ odpověděl Jason. „Poslední dívku zmlátil tak, že skončila s poškozením mozku na vozíku. Zemřela před pouhými několika týdny.“

Díky čemuž se objevily nové důkazy. Bývalá prostitutka si všimla článku v novinách. V dané době nic neohlásila, protože brala drogy a nechtěla si pohněvat dealera. Zapisovala si ovšem do malého notýsku auta, do nichž nastupovala ostatní děvčata. Kupodivu ho ještě pořád měla, zastrčený ve staré kabelce. Ten červený rover se pohyboval v okolí o všech nocích, kdy došlo ke znásilnění.“

McCartney povytáhl obočí a povzdechl si. „Ale nepodařilo se jí zjistit číslo. Není to pro průměrnou děvku typické?“

Jason se zatvářil bojácně.

„Něco byste patrně měl vědět, seržante. V této jednotce dáváme přednost termínu ‚sexuální pracovnice‘,“ prohlásila Karen. Použila tón hlasu, při němž lidé nebyli ochotní se s ní přít. Gerry nakrčil nos, ale nic neřekl.

„Číslo zjistila,“ informoval ho Jason bryskně. „Jenže tu kabelku měla na půdě v domě, kde teď bydlí, a tam jsou myši. Okraje stránek byly ohryzané. Zbylo jen první písmeno: B.“

Karen se usmála. „Takže vás teď, mládenci, čeká velice zábavná práce, procházení záznamy registru vozidel a zjišťování majitelů těch vozů před třiceti lety. Plusem je, že se laboratoři v Gartcoshi podařilo extrahovat DNA z důkazu, který celé ty roky ležel v krabici. Tudíž pokud najdeme pravděpodobného pachatele, mohli bychom získat pěkný, úhledný výsledek.“ Dopila kávu a odhodila kelímek do koše na odpadky. „No tak hodně štěstí.“

„Dobře, šéfko,“ zamumlal Jason, už se soustředil na danou úlohu. Jde dobrým příkladem, pomyslela si Karen. Ten chlapec se učí. Pomalu, ale jistě se učí.

„Kam jdete?“ ozval se McCartney, když zamířila ke dveřím.

Chtělo se jí odseknout: „Po tom vám nic není,“ ale dospěla k závěru, že by se jí mohlo vyplatit udržet si ho víceméně na své straně. Přinejmenším

prozatím. Než si plně prověří jeho osobu a míru jeho propojení s Ann Markieovou. „Jedu do Grantonu, promluvit si s jednou restaurátorkou, která se domnívá, že snad v jedné soukromé sbírce zahlédla kradený obraz.“

Opět slabé zacukání rtů. „Netušil jsem, že to spadá pod nás. Kradené obrazy.“

„Spadá, protože během té krádeže dostal strážný plný zásah broky do obličeje. Došlo k tomu před osmi lety a tohle je za celou dobu vůbec první náznak, kde ten obraz mohl skončit.“ A byla pryč, v duchu už si plánovala trasu. K mnoha věcem, které na Edinburghu milovala, patřila i skutečnost, že se člověk na různá místa dostal snáz autobusem nebo pěšky, než aby se dohadoval o společně užívané auto patřící divizi. Cokoli, co umožňovalo vyhnout se malicherným ukázkám malicherné moci, bylo podle Kareniných zásad plus. „Šestnáctka,“ zamumlala sama pro sebe, když mířila k autobusovým zastávkám na Leith Walk. „Tou to půjde krásně.“

3

2018 – Wester Ross

Alice Somervilleová vstávala ze sedadla řidiče svého Fordu Focus s ohebností a grácií ženy o čtyřicet let starší. Se zasténáním si narovnála končetiny, zachvěla se v chladném větru vanoucím od mořského zálivu v úpatí kopce. „Už jsem zapoměla, jaká je to sem na sever dálka,“ hudovala. „Ta poslední hodina z Ullapoolu mi připadala jako celá věčnost.“

Její manžel se vyprostil ze sedadla spolucestujícího. „A tos měla plno řečí, když jsem včera večer trval na tom, že si uděláme přestávku v Glasgow.“ Zacvičil rameny a protáhl si záda. „Kdybych tě poslechl, dočkal bych se nevratného poškození páteře.“ Zakřenil se na ženu, nedbaje přihloupělého výrazu, jaký to dodalo jeho rysům. „Skotsko se vždycky táhne dál, než člověk čeká.“ Protřepal si obě nohy, snažil se dostat úzké džíny níž, aby dosahovaly až k hnědým koženým kotníkovým botám.

Alice vytáhla z ohonu gumičku a potřásla dlouhými vlasy. Když se jí rozprostřely kolem obličeje, ubraly jejím rysům na ostrosti a zdůraznily rovné obočí a vysoké lícní kosti. Otevřela kufr auta a vytáhla svůj batoh. „Vloni jsme byli tak rozrušení, že jsme tu vzdálenost tolik nevnímali. Nicméně je tu krásně. Jen se podívej na ty hory, skoro jako by přecházely jedna v druhou. A to moře, jak se převalují ty ohromné vlny. Těžko uvěřit, že tohle je ta samá země jako v Hertfordshire.“

Zakroužila rameny a pak se naklonila zpátky do auta pro list papíru, který si vytiskla, než se vydali na cestu. „Rozhodně jsme na správném místě,“ konstatovala, když porovnála fotografii na papíře s dlouhou nízkou budovou, před níž zaparkovali. Šlo o nikterak půvabnou stavbu z kamene, krčící se na boku kopce, ale zjevně nedávno zrenovovanou s citem pro původní linii. Spáry mezi kameny ještě relativně neovlád mech a lišejník, rámy oken působily pevně a nefalšovaně, lak dosud nenarušilo počasí.

Will se otočil a ukázal na dvoupodlažní bíle nahozenou chalupu na

druhé straně horského údolí. „A támhle určitě bydlí Hamish. Ten dům vypadá docela elegantně na takový Zapadákov.“

„Není divu, že jsme to tu vloni nepoznali. Podle dědečkovy mapy bylo tohle stavení v podstatě ruina. Hromada kamení, která kdysi bývala krávnem. A není tu ani stopy po kamenné ohradě na ovce, co označil jako klíčový orientační bod při pohledu od silnice.“ Alice si odkašlala. Ukázala na stráň, na níž desítky ovcí okusovaly trávu, která vypadala už hodně spaseně. „Ať už se s ní stalo cokoli, na tom kopci není.“

„No, tak teď tady jsme. Díky Hamishovi.“ Will vyložil z kufru auta objemnou kabelu. „Pojďme se zabydlet.“

Alice se zahleděla přes údolí. Bílá chalupa působila dojmem, že je až mučivě blízko, ale Hamish je varoval, že se mezi oběma domy rozkládá zrádné rašelinisté. Rozhodně to tu vůbec nevypadá jako úpravná krajina u nich doma. *Ať vás ani nenapadne tamtudy chodit*, nabádal je v mailu, v němž jim poslal podrobné instrukce na cestu i s vysvětlivkami. Po nerovné úzké cestě to k Hamishovi mají skoro jeden a půl kilometru, ale dojedou k němu alespoň bezpečně a v suchu. „Není to až tak daleko. Počítám, že by nám to zabralo maximálně půlhodinku. Což abychom tam hned zaskočili a pozdravili se s ním už teď? Bylo by příjemné trochu si protáhnout nohy.“

„Řekli jsme Hamishovi, že přijdeme zítra, Alice. Nerad bych naše vztahy pokazil na samotném začátku. Nezapomínej, že to on prokazuje službu nám. A navíc se musíme navečeřet. Už úplně umírám hladu. Ať nás v Clashstronachu čeká cokoli, bude to tam i zítra ráno.“ Jméno místa z jeho úst znělo těžkopádně. Přitáhl Alici k sobě, objal ji jednou rukou. „Ty jsi vždycky tak netrpělivá.“

Alice něco zamručela, ale stoupla si na špičky a políbila ho na tvář. Pak vyrazila po cestičce z dlažebních kamenů k pronajaté chatičce, kterou jim doporučil Hamish. Znovu nahlédla do papíru a na miniaturním sejfku vytukala kód. Dvířka se otevřela, na háčku uvnitř visely dvě sady klíčů. Will se zdržel, ve zpětném zrcátku kontroloval svůj vzhled – tmavě plavá patka je na svém místě, kozí bradka upravená, mezi zuby nemá žádné zbytky jídla od oběda – a následoval svou ženu.

Vchod vedl do chodbičky, nezavřené dveře na jedné straně odhalovaly hlavní místnost chatky. Na jednom jejím konci se rozkládal kuchyňský

kout vybavený ledničkou s mrazákem a plynovým sporákem. Vedle něj stál rustikální stůl z borového dřeva se čtyřmi židlemi s proutěnými opěradly, na sedadlech přivázané pohodlně vypadající polštářky. Uprostřed stolu seděla váza s hrachorem vonným. Vzhledem ke klimatu a roční době Alice předpokládala, že květiny budou umělé, ale vypadaly jako skutečné a dodávaly místu atmosféru domova.

Dobře vycpaná pohovka na opačném konci místnosti byla natočena k ploché, na stěně namontované televizi, ta visela nad kamenným krbem se solidním topeništěm, po obou jeho stranách byly připravené úpravně naskládané cihly rašeliny. Krb obklopovala dvě křesla. „Přijde mi to v pořádku,“ konstatoval Will.

„Trochu spartánské.“ Alice odhodila batoh na jednu z kuchyňských židlí. „I s těmi obrázky na stěnách.“ Máchla rukou k fotografiím divoké přímořské krajiny a skal.

„Hamish říkal, že to tu dokončili teprve před několika týdny,“ připomněl manželce Will a přešel ke dvěma dveřím v zadní části místnosti. Otevřel ty vlevo, které vedly do elegantně vykachlíčkované koupelny se širokým panoramatickým oknem s vyhlídkou na mořský záliv. „Páni!“ vydechl. „Senzační výhled, když je člověk ve vaně nebo ve sprše.“

Alice mu nakoukla přes rameno. „Ještě že toaleta je za celkem slušnou zástěnou,“ prohlásila.

„Jak buržoazní,“ škádlil ji.

Alice, která mu běžně oplácela stejnou mincí, ho jemně rýpla do žeber. „Prostě nechci nikomu poskytnout pohled, který by nedokázal ignorovat.“

Za druhými dveřmi se nacházela ložnice, prostě vybavená velkou postelí a soupravou jí odpovídajícího borovicového nábytku, zjevně dodaného z velkoobchodu v plochých krabicích. Hvězdou představení bylo další panoramatické okno s úžasnou vyhlídkou na moře a modrošedé hory, které spolu splývaly na horizontu. „To bude krásně vyhovovat,“ poznamenala Alice.

Will odhodil kabelu na postel. „Je to mnohem pohodovější místo, než na kterém při své honbě za pokladem skončili Dlouhý John Silver a Jim Hawkins. Skočím do auta pro nákup.“

Když se otočil, Alice k němu přistoupila a objala ho, položila mu ruce na zadnici a přitáhla ho k sobě. „Na to je spousta času,“ zamumlala a přejela

mu ústy po krku, teplým dechem ho dráždila na kůži. „Tohle je ohromně vzrušující, Wille. Přejde mi, že nám k objevu skutečného dědictví po dědečkovi chybí už jen krůček.“

Honba za pokladem má svoje pozitiva, pomyslel si Will. Po třech letech manželství se Alicino nadšení pro sex neprojevovalo zrovna často. Jenže příprava téhle expedice a představa, co by mohla přinést, v ní podnítily jiskru, kterou moc rád plně využíval. „S tím nemohu než souhlasit.“ Objal ji, vděčný za to, že jeho tělo dosud k reakci potřebuje tak málo povzbuzení z její strany. Padl na záda.

Opět ho políbila, tentokrát na ústa, a přesunula se tak, že se nemohl ani pohnout. Vložila ruku mezi jejich těla. „Hmm, to ti teda povím.“

„Měli bychom za pokladem vyrážet častěji.“ A pak se čas pro konverzaci stal minulostí.

4

2018 – Edinburgh

Do hovoru zabrané ženy u stolu za Kareninými zády tady už nemohly působit nepatříčněji. Viděla je v zrcadle na stěně Café Aleppo, a když se soustředila, mohla slyšet každé slovo jejich konverzace. Ironií osudu by jim nevěnovala nejmenší pozornost, kdyby se nacházely ve svém přirozeném prostředí – řekněme v Bruntsfieldu nebo Morningsidu, při popíjení filtrované vídeňské kávy v německé cukrárně nebo flat white v hipsterské. Ovšem skutečnost, že bílé ženy střední třídy a nespolehlivě určitého věku sedí na samotném konci Leith Walk nad sklenkami Miranovy silné kávy s kardamonem, musí mít nějaký důvod.

Karen byla jedinou další osobou v kavárně, která nepocházela ze Středního východu, ale ona měla důvod tady být. Předně se kavárna nacházela víceméně na půli cesty mezi depozitářem uměleckých předmětů a kanceláří a kávu nutně potřebovala k obnově sil po hodinové umělecké nalejvárně dole v Grantonu. A navíc si musela promyslet, co pro ni obnáší přítomnost člověka, kterého jí do jednotky podstrčila Ann Markieová. Mohla v klidu věnovat čas úvahám, jaké chování by měla zaujmout k detektivu seržantovi Gerrymu McCartheymu, protože si mohla být absolutně jistá, že tu na ni náhodně nenarazí žádný z jejích kolegů. Společenské středisko vedené skupinkou syrských utečenců není místem, které by si většina policistů zvolila pro osvěžení v průběhu služby.

A nebyl to jediný důvod, proč sem chodila. S Miranem a dalšími Syřany se poprvé setkala při svých nočních toulkách po městě. Choulili se pod mostem kolem provizorního koše na oheň, protože se neměli kde jinde scházet. Karen s nimi pocítila podivnou sounáležitost a pomohla jim sehnat kontakty, které vedly k založení tohoto společenského střediska. Pokaždé ji uvádělo do rozpaků, že po ní potom nikdy nechtěli žádný obnos. Podle svého přesvědčení spíše splácela dluh, než že by jim poskytovala po-

mocnou ruku. Oni na to pohlíželi jinak a neustále od ní odmítali přijmout peníze. Upozorňovala, že by v náhodném pozorovateli mohl vzniknout dojem, že uplácejí detektiva vrchní inspektorku. Miran se jen smál. „Myslím, že nikdo, kdo vás zná, by vás za tak hloupou nepovažoval,“ tvrdil.

A tak si vždycky spočítala útratu za jídlo a pití a odpovídající sumu vložila do krabičky na milodary, určené na podporu lidí, kteří neměli tolik štěstí, aby unikli peklu, v němž se Sýrie proměnila. Miranova žena Amena kdysi zachytila Karenin pohled a uklonila hlavu v lehkém souhlasném přikývnutí. Pokud Karen v Edinburghu někam patřila, bylo to patrně Aleppo.

Jenže ty dvě ženy s odborně odbarvenými vlasy, decentními zlatými náušnicemi a kašmírovými šálami se sem rozhodně nehodily. V Aleppu obvykle nechyběli skotští zákazníci, ale to byli Leitheřané – místní lidé, kteří sem chodili na autentická jídla ze Středního východu a na pořádně silnou kávu. Nebyli jako tyhle ženy. A protože Karen nikdy tak docela nedokázala být mimo službu, věnovala konverzaci, která nejspíš nebyla určená cizímu sluchu, plnou pozornost.

Blondýna s tmavým melírem soucitně přikyvovala slovům brunety se světlým melírem. „Všechny nás to šokovalo,“ řekla. Edinburský přízvuk se skvělou modulací, sytý hluboký hlas. „Teda chci říct, samozřejmě jsme se nesmírně zděsili, když jsi nám řekla, že se tě pokusil uškrtit, ale totálně nás dostalo, když se přihnál doprostřed večírku a sám se nám s tím svěřil.“ Teď se Karen skutečně chytila do pastí. Ať už čekala cokoli, tohle to nebylo.

„Snažil se hodit odpovědnost na mě.“ Druhý hlas moduloval lehce odlišné samohlásky. Že by Perthshire? „Předváděl výčitky svědomí. Aby všichni litovali chudáčka Logana a vinu hledali u mě. Neuvědomil se, že už je pozdě. Že jsem mezitím zašla na policii.“

„Víte to vůbec?“

Bruneta se usklíbla. „To si piš, že jo. Příští týden půjde k formálnímu výslechu.“ Karen se poněkud ulevilo. Ještě že slova té ženy vzali vážně. I když v tom svoji roli mohla sehrát otázka společenské třídy. Je to politováníhodné, ale když takové obvinění vznesl podobná žena, vždycky si získá víc pozornosti než někdo, kdo na společenském žebříčku stojí níž.

Slabé cinknutí skla o podšálek. Nadechnutí. Pak se blondýnka opatrně

a procítěně zeptala: „Nemyslíš, že teď, když nad ním visí tohle, není nejlepší chvíle vrátit se zpátky do domu?“

Beze srandy, pomyslela si Karen.

„Musí se vystěhovat.“ Neblomně. Klidně. Žena, která už se rozhodla. „Potřebuju se s dětmi vrátit do domu. Je absurdní, že se tísíme v bytě Fioniny babičky, zatímco on si bydlí v rodinném domě. To on nesplácel hypotéku. Promrhal půl milionu liber z našich společných peněz tím, že sázel na sporty, o kterých vůbec nic neví. Měl milostný poměr. Chytil mě za krk a pokoušel se mě uškrtit.“ Její hlas působil klidně, takřka roboticky. Karen opět pokradmu koukla do zrcadla. Hovořící žena vypadala stejně uvolněně, jako kdyby probírala týdenní objednávku nákupu u Waitrose. Bylo v tom cosi hraného, skoro jako by šlo o představení, které má svůj účel. Karen si ovšem musela připustit, že má od přírody podezíravou mysl.

„To všechno je pravda, Willow. Ale co si počneš, když odmítne odejít?“

Willow si povzdechla. „Musím prostě zajistit, aby to pochopil, Dandy. Protože Fioně dochází trpělivost. Budu se muset odvolat na jeho lásku k dětem.“

„Nemůžeš jít do toho domu sama. Nemůžeš bez ochrany komunikovat s mužem, který se tě pokusil uškrtit. Přiměju Eda, aby tam šel s tebou.“

Willow se zasmála způsobem, který by se podle Karen dal v určitém typu časopisů nazvat zvonivým smíchem. „Snažím se snížit napětí. Ed je o deset centimetrů vyšší a v ramenou o patnáct centimetrů širší než Logan. Celou věc by to jedinečně zhoršilo. Poslyš, poučil se. Už takhle mu policie šlape na paty. Neudělá nic, co by jeho situaci ještě zhoršilo.“

Dandy – *Dandy? kdo pojmenuje svoje dítě po komikovi?* – si povzdechla. „Obávám se, že to vnímáš úplně špatně. Nemá co ztratit, Willow. Nemá peníze, nemá práci. Až s ním policisté skončí a bude mít záznam o domácím násilí, rodinný soud mu nedovolí objevit se nikde poblíž vlastních dětí. Pokud ho navíc vyhodíš z domu, přičte se to k tomu všemu. Bude z něj bezdomovec, protože po tom, co o něm teď víme, ho nikdo z nás k sobě nevezme.“

„To mu patří.“ Hlas Willow zněl podivně monotónně a studeně.

Následovala dlouhá pauza. Dost dlouhá na to, aby Karen pootočila kaleidoskopem a vyšel jí odlišný obrázek.

„Netvrdím, že si to všechno a ještě víc nezaslouží. Ale zamysli se nad

tím na chvíli z jeho perspektivy, Willow,“ navázala Dandy. „Střecha nad hlavou je momentálně jediná věc, co mu zbyla. Pokud se mu ji pokusíš vzít... No, kdo ví, jak na to zareaguje?“

Karen si oblékla kabát a zvedla se. Přistoupila k jejich stolu, dobře si uvědomovala výraz zaraženého překvapení v jejich tvářích, když vzaly na vědomí její přítomnost. „Omlouvám se, že vás vyrušuju, dámy. Ale nemohla jsem si pomoci, zaslechla jsem váš rozhovor.“ Co nejpříjemněji se na ně usmála. Byly zdvořilé, nedokázaly ho neopětovat. „Jsem policistka.“ Úsměvy zmizely. „Jen jsem cítila potřebu vám říct, co se podle mých zkušeností stane, když zaženete do kouta někoho, kdo nemá co ztratit, někoho, kdo vás už jednou držel za krk. Tehdy ženy končívají mrtvé.“

Dandy odsunula židli od stolu, snažila se uhnout před tou nepřikrásle-nou pravdou, tvář se jí proměnila šokem. Ale Willow ztuhla jako kočka, která pozoruje svou kořist. „Logan by Willow nikdy nezabil,“ zaprotestovala Dandy.

„Stejně je lepší se té možnosti vyhnout. Nejlepší je vyhnout se otevřené konfrontaci mezi vámi dvěma. Zejména v kuchyni vybavené ostrými noži.“

„To je absurdní. Tohle prostě nemusím poslouchat.“ Willow vstala, zavlnula se do šály. „Jdu na toaletu, Dandy, pak se postarám o účet. Sejdeme se venku.“

Karen ji sledovala, jak odchází, pak se opět obrátila na Dandy, která ještě pořád seděla ztuhlá z nenadálého setkání. „Ještě bych ráda dodala jednu věc, Dandy. Jsem podezřivá. To přichází ruku v ruce s mým zaměstnáním. A jak jsem teď poslouchala vaši přítelkyni, když jsem viděla, nakolik je klidná, nemohla jsem se nedohadovat, o co tu ve skutečnosti jde. Vážně se ho bojí? Nebo si jen připravuje půdu pro něco úplně jiného? Soudy v současné době projevují velké pochopení pro ženy, které se brání, když prožívají neustálý bezprostřední strach ve svém životě s mužem, který už vůči nim prokazatelně použil násilí.“

Teď už byla Dandy na nohou. „Jak se opovažujete!“

Karen pokrčila rameny. „Opovažuju se, protože je mojí úlohou chránit Logana právě tak jako chránit Willow. Jste si jistá, že si vás přítelkyně nezpracovává coby svědkyni obhajoby? Abyste byla příhodně schopná potvrdit verzi událostí podle ní?“

„To překračuje všechny meze! Jak se jmenujete? Nahlásím vás!“ křičela Dandy, přitahovala k sobě pohledy všech ostatních zákazníků kavárny.

Karen udělala několik kroků směrem ke dveřím, pak se otočila. „Budu bedlivě sledovat zprávy, Dandy. Jenom doufám, že vás nebo vaši přítelkyni Willow už nikdy neuvídím.“ Cestou ven hodila hrst mincí do krabice s charitativní sbírkou. Dohadovala se, jestli ze sebe udělala naprostého blázna, nebo jestli někomu zachránila život.

5

2018 – Edinburgh

Později večer, když Karen o tomto setkání vyprávěla detektivu vrchnímu inspektorovi Jimmymu Huttonovi, s povděkem naslouchala, že podle něj nereagovala přehnaně. Seděli v jejím bytě na nábřeží, světla ztlumená ne kvůli romantice, ale protože si oba vychutnávali pozoruhodný výhled na Firth of Forth z panoramatického okna v obývacím pokoji. Lišil se týden od týdne, v závislosti na počasí, ročním období a dopravě v širokém ústí řeky.

„Podle mého soudu jste se zachovala správně, Karen.“ Jimmy se naklonil ke kbelíku s ledem a přidal další kostku do svého ginu značky Strathearn Rose. Vyvinul se z toho rituál. Ze začátku se pravidelně setkávali o pondělních večerech, ale tlaky v práci způsobily, že v současné době šlo o pohyblivý svátek. Karenin byt, široký sortiment ginů, vhodné doplňky. Které se s každým uplynulým měsícem stávaly vyumělkovanějšími. Nicméně jedno vyloučili, podivný tonic se speciální infuzí mořských řas a s plátkem růžového grapefruitu.

„Chci gin a tonic, ne nějaký japonský čajový rituál,“ žehrala Karen. „A navíc, všiml jste si, kolik stojí voda z mořských řas?“

Ginové večery začaly jako terapeutická skupina vzájemné podpory po smrti Phila Parhatky, Karenina milého. Byl také policista, zabili ho ve službě. Karen se do té doby domnívala, že chápe účinek náhlé násilné smrti na ty, kteří zůstali. Dokud to sama nezažila na vlastní kůži, neuvědomila si, jakým způsobem taková smrt vytyčí hranici celým vaším životem. Cítila, jak se narušila vazba mezi ní a zbytkem světa. Napřed nedokázala unést žádný hovor o tom, co se stalo a co to pro ni znamená, protože nikdo jiný nebyl dostatečně zasvěcený do jejího života.

Pak se jednoho pondělního večera přede dveřmi Karenina bytu objevil Jimmy, bývalý Philův šéf, s lahví ginu a Karen instinktivně pochopila, že

zápasí se stejnými problémy jako ona. Chvilí jim to trvalo – dlouhé večery se bavili o práci, skotské politice a slabůstkách svých kolegů –, ale nakonec prolomili mlčení a podělili se o svůj žal.

Teď se z toho stal zákon. Na vánočním večírku Jimmyho týmu jeho žena řekla Karen, že gin je levnější než terapeut a že jejímu muži ohromně prospívá. Bylo to svým způsobem povolení, cesta, jak dát Karen najevo, že ji nevnímá jako hrozbu pro své manželství. Jenže Karen se nikdy nepovažovala za hrozbu pro jakékoli manželství. Věděla, že patří k ženám, které muži buď přehlížejí, nebo se k nim chovají jako k sestře, která jim lehce nahání strach. Jedině Phil dohlédl dál. Jedině Phil ji doopravdy znal.

„Seděla jsem tam, poslouchala ty ženy a nedokázala jsem si pomoci, musela jsem myslet na vás a na Phila a na zbytek vašeho týmu. Kdybych byla členkou týmu prevence vražd, mohla bych tam jen tak sedět a nic neudělat? Odpověď byla zjevná,“ vykládala Karen.

„Nikdy byste si to neodpustila, kdybyste mlčela a pak se stalo něco hrozného.“

Karen se tiše uchechtla. „Já vím. Ale taky jsem se dohadovala, jestli se nestávám Mentolem.“

„Jak to?“

Povzdechla si a zahleděla se do svého drinku. „Svěřil se mi, že má nové motto. Jak by se zachoval Phil?“ Takže mi nezbyvalo než v Aleppu promluvit, protože Phil by to z fleku udělal.“

„To je dobře, ne? Že Jason uvažuje takhle?“

Karen zkřivila ústa do zatrpklého úsměvu. „Samozřejmě že ano. Učí se, jak být lepším policistou. Akorát mě trochu děsí, když vidím, jak vraští čelo, a vím, že se snaží najít si cestu k muži, kterému se nikdy nevyrovná.“

„No, v tom Mentol není sám.“

„A když už je řeč o tom, že na Phila nikdo nemá – ta zatracená Ann Markieová mi poslala dalšího člověka.“

Jimmy se křivě pousmál. „Chápu to tak, že na vás neudělal nejlepší dojem.“

„Chtěla jsem někoho, kdo by zvládal kancelářské práce, abychom s Jasonem měli volné ruce na opravdové vyšetřování. Myslela jsem třeba někoho, komu se blíží důchod a rád by se dostal z ulic, ale pořád mu zbyla

trocha nadšení pro vsazování zlých hochů za mříže. A koho mi poslala? Otravného blbečka z Glasgow, který je tak nafouknutý vysokým míněním o sobě, až mě překvapuje, že v něm zbývá dost místa pro nádech.“

Jimmy nedokázal potlačit zasmání. „Omlouvám se, neměl bych se smát, ale Psí suchar vás má vážně přečtenou. Přesně ví, kde zatlačit.“

Karen se zarazila, její pozornost zaujala přezdívkou, kterou nikdy předtím neslyšela. Policisté – a co slyšela, i žurnalisté – si vždycky najdou přezdívkou pro své kolegy a šéfy. Čím nejasnější je spojitost, tím líp pro případ, že by ji někdo náhodně zaslechl. Například Mentol tu svoji získal díky druhu bonbonů, které se jmenují Murrayovy mentolky. Navíc reklamní slogan na ně zněl: „Murrayovy mentoly, Murrayovy mentoly, nespěchejte, vychutnejte si Murrayovy mentoly.“ Dokonale seděla k policistovi, kterému to nepálí zrovna nejrychleji. Karen netušila, jaké je její alias, a byla tomu ráda. Měla pocit, že by mohlo znít leda jako urážka. „Psí suchar?“ zopakovala po Jimmym.

Jimmy se teď zeširoka usmíval, potěšený, že ví něco, co jeho společnice ne. „Znáte ty psí suchary, které by měly vypadat jako morkové kosti, ale připomínají spíš maličké párečky v rohlíku? Jmenují se Markies.“

Karen pochopila. „Pěkné.“

„Jo. Pár chlapů se snažilo říkat jí Sparks, po Marksi a Spencerovi, ale neuchytilo se to.“

„Příliš hřejivé,“ usoudila Karen. „Psí suchar se mi líbí. Má v sobě přesně správnou míru despektu. Každopádně ten chlap, co ho ke mně dosadila, seržant McCartney, tvrdí, že přišel z týmu pro závažné zločiny. Což mi nedává smysl, pokud neprovedl něco ošklivého. Nikdo, kdo v sobě má kouska ctižádosti, si nevybere jednotku starých případů.“

„Vy jste to udělala.“

Karen zavrtěla hlavou. „To je jiný druh ctižádosti. Netoužím po tom, drát se nahoru po eskalátoru, co sjíždí dolů, jak vypadá povýšení ve skotské policii. Mou ambicí je řešit případy, které všichni ostatní vzdali. Dodávat odpovědi lidem, kteří příliš dlouho čekají na informaci, kdo vypálil díru do jejich života a proč.“

„Docela slušný cíl. Myslíte si, že ho k vám Psí suchar nasadila, aby na vás donášel?“

„Netuším. V té záležitosti s Gabrielem Abbottem jsem docela riskovala. Kdyby Makronka neodstřelili, mohla jsem být v docela velkém průšvihů. Nemůžu se nedohadovat, jestli jsem nevyměnila jednoho šéfa, co mě chtěl potopit, za druhého.“

„Tak co děláte pro to, abyste toho chlapce hodně zaměstnala?“

„Nechala jsem ho prošetřovat majitele červených roverů 214 z osmdesátých let.“ Na rtech se jí objevil zlomyslný úsměv.

„Polovina z nich bude mrtvá. Copak pro to, aby si ho člověk mohl pořídit, nebylo podmínkou, že musí být penzista a nosit tvídový klobouk s pérem?“

„Bud' tohle, nebo museli pracovat pro firmu, jejíž nákupčí vozového parku nenáviděl všechny, co měli nárok na služební vůz. Přesto někteří z nich budou ještě naživu. Existuje určitá, byť malá naděje, že z toho nebude slepá ulička. Tak už to u starých případů chodí. Občas nejméně slibný volný koneček rozmotá celé klubko.“

„Chcete, abych se podíval, co dokážu zjistit o tom McCartneym?“

Karen se natáhla po ginu a dolila si skleničku. „No, jste o zatracený kus blíž bijícímu srdci skotské policie než já. Nedávejte do toho duši, ale kdybyste něco zaslechl...“ Přistrčila k němu lahev.

„Bez obav. Jako by se stalo.“

„A než se ozvete, budu se k McCartneymu prostě chovat tak, jako by byl poskok Psího sucharu.“

6

2018 – Wester Ross

Pokud by se Alice pokoušela vytvořit si představu farmáře z Vysočiny, dost by se podobal muži, který otevřel dveře bílé chalupy, když jejich auto zastavilo vedle sedm let staré Toyoty Landcruiser. Poklice na jejích kolech pokrývala vrstva bláta tak hustého, až připomínalo izolaci ze skelného vlákna.

Do dvou metrů výšky mu chyběl pouhý zlomek. Vlasy, které měly stejný odstín jako cihly rašeliny v jejich obývacím pokoji, mu v neuspořádaných vlnách spadaly na ramena. Bohaté vousy působily tak měkce, že by do nich nejradiěji zabořila obličej. Pytlovitý ručně pletený svetr barvy lesního ovoce částečně sahal přes kilt, který zdůrazňoval úzké boky a svalnatá lýtka. Tlusté vlněné ponožky si ohrnul přes okopané pracovní boty. Nebyl přímo hezký. Jen pozoruhodný. Buď je to Hamish Mackenzie, nebo méně významný člen královské rodiny ze seriálu *Hra o trůny*.

Vyšel ze dveří s úsměvem na přivítanou ve tváři. „Alice,“ oslovil ji, když vystoupila z auta. „A Will. Rád vás poznávám. Já jsem Hamish.“ Vřele jí stiskl ruku. Kůži měl suchou a mozolnatou. Alice si náhle uvědomila dotek Willových hebkých prstů na kříži, natahoval se přes ni dopředu, aby si také potřásl rukou s Hamishem. „Pojďte dál, dáme si kafe a znovu se podíváme na ty plánky v jejich hmatatelné podobě, jak se říká.“ Hlas měl hluboký a jako by se pod jeho povrchem skrýval slabý náznak pobavení.

Vstoupili za ním do kuchyně, která působila značně maskulinně. Nerezová ocel a dub, vyleštěný do měkkého lesku, kuchyňské spotřebiče, jaké Alice vídala jen u šéfkuchařů v televizních pořadech, zarámované černobílé reprodukce ovoce a zeleniny, zabírané z pozoruhodných úhlů. „Posaďte se.“ Hamish máchl rukou směrem k snídaňovému baru, sám přistoupil ke kávovaru, který vypadal dostatečně komplikovaně na to, aby podpořil příští

misí na Mars. „Espresso? Flat white?“ Odmlka, pak jeho hlas klesl o pár tónů níž. „Latté?“

„Flat white bude skvělé,“ přihlásila se Alice.

Will se zamračil. „Já si dám latté.“

„Zatoužila jsem po změně.“ Snažila se, aby to neznělo defenzivně.

Zatímco přístroj rachotil, hvízdal, prskal a vyfukoval páru, nedalo se komunikovat, ale Hamish na baru nechal ležet řadu plánek, na něž se Alice dychtivě vrhla. „Tohle je dědečkův plánec,“ konstatovala nepřítomně a odsunula ho stranou, aby si prostudovala dva náčrtky, které, jak se domnívala, nakreslil Hamish. Jeden z nich představoval pozemek v jeho současné podobě včetně prázdninového domu. Druhý, co ležel pod ním, byl nahoře opatřený poznámkou: *Sestaveno porovnáním starých podrobných map, map farnosti a jedné mapy z knihovny v Inverness. V roce 1944 to vypadalo nějak takhle.* Rukopis měl Hamish úpravný a dobře čitelný, plánky byly nakreslené přehledně a pečlivě.

Hamish přinesl hrnky, v jeho velkých rukách působily jako maličké. „Snadno z toho pochopíte, jak vám to místo mohlo uniknout, když jste křížem krážem projížděli krajinou vloni v létě. Sotva tu ještě stojí nějaký tehdejší významný orientační bod. Nebo přinejmenším sotva stojí v rozpoznatelné podobě.“ Rozdal nápoje a ukázal směrem k chalupě, v níž se ubytovali. „V dávných dobách to byl kravín. V zimě plný krav. Ale od chovu dobytka jsme upustili už před několika generacemi a stavení se během let prostě proměnilo v ruinu. V dobách vašeho dědečka nejspíš vypadalo jako hromada náhodně nahromaděného haraburdí.“ Ukázal na skicu údolí od Alicina dědečka. „A tahle ohrada na ovce už taky dávno zmizela. Teď máme řádný ovčín za kopcem.“

„Už vidím, jak to zapadá,“ ozvala se Alice, v hlase jí vibroval podtón vzrušení.

„Je úžasné, že jste to místo poznal, Hamishi,“ vložil se do hovoru Will. „Nevím, co bych si počal já.“

Hamish pokrčil rameny. „Znám tuhle krajinu od malička. Když jste na naši facebookovou stránku poslali plánec svého dědečka...“ Ležérně pokrčil jedním ramenem. „Hned jsem viděl podobnosti. A okamžitě mě to zaujalo.“

Zaujalo ho to natolik, že zareagoval na Alicin dotaz. Zeptal se jí, jestli

ví, kde byl její dědeček v roce čtyřicet čtyři s posádkou. Když odpověděla, že v Clachtorr Lodge, pouhé tři kilometry dál po silnici, potvrdilo to jeho domněnku.

„Jakmile víte, co hledáte, je to jasné.“ Will se spokojeně opřel s majetnickým pocitem, jako by ten objev nějak přičítal sobě. „Takže, jaký je plán akce?“

„Ta káva je úžasná, Hamishi,“ vstoupila mu do řeči Alice. „Páni!“

„Děkuju. Rád si o sobě myslím, že vím, co dělám, pokud jde o přípravu šálku slušné kávy.“ Velký muž se usmál, uklonil hlavu na znamení díky.

Will neochotně ochutnal svoje latté. „Dost dobrý,“ usoudil. „Jak už jsem říkal, jaký je plán akce?“

Hamish se posadil na barovou stoličku u opačné strany stolu, výraz v jeho tváři vyjadřoval lehký ostych. „Musím se vám k něčemu přiznat. Jakmile jsme dospěli k závěru, že jsme s velkou pravděpodobností určili místo, kam váš dědeček zakopal svůj poklad, vypůjčil jsem si detektor kovů a zašel se na to místo podívat, jestli se něco nebude dít.“

„Páni!“ zopakovala Alice. „A našel jste něco?“

„Našel. Byly tam dvě oblasti, kde se zařízení rozhoukalo jako siréna. Hned vedle sebe, a to v místě, které máte označené křížkem.“

„Úžasně,“ rozzářila se Alice.

„Řekněte, že jste tam nezačal kopat.“ Willův úsměv byl falešný jako zásnubní prsten z vánočního překvapení.

„Samozřejmě že ne. To je na vás, Alice. Rozhodně jsem vám nehodlal zkazit zážitek. Jen jsem dotyčnou oblast vyznačil sisalovými provázky a několik železnými kolíky, abych nám v danou chvíli trochu usnadnil práci.“ Hamish se tvářil spíš pobaveně než pobouřeně, na což měl podle Alice plné právo.

„Není každý tak netrpělivý jako já, Wille,“ peskovala manželka. „Děkuju, Hamishi. To od vás bylo moc milé.“

Hamish do sebe obrátil maličké espresso a usmál se. „Ani ne, byl jsem prostě zvědavý. Věřte mi, tohle je ta nejzajímavější věc, k níž tady v okolí došlo od doby, co býk Willieho Macleoda spadl z mysu a uvízl při přílivu mezi skalami.“

Nebyla si jistá, jestli mluví pravdu, nebo jestli hraje do noty jejich předpokládané představě o prostém farmáři z Vysočiny, ale stejně se zasmála.

„No, pro mě je to taky vzrušující. Dědeček tolikrát vzpomínal na svá dobrodružství na Vysočině za války, až mám skoro pocit, jako bych tu sama byla.“

„Tak jak na to půjdeme?“ zeptal se Will: poškozená deska, nadskakující a praskající na pozadí.

Hamish se zvedl a odložil svůj šálek do myčky. „Podle mě by bylo nejjednodušší použít malé rypadlo k odklizení horních vrstev rašeliny, možná tak do hloubky metru. Pak nás, obávám se, čeká něco těžké práce.“ Prohlédl si je od hlavy až k patě. „Nejste na to zrovna oblečení, co?“

„V autě máme holínky,“ hlásila Alice.

„Alespoň něco,“ řekl Hamish pochybovačně. „Mám náhradní montérky, které by vám možná šly, Wille. Budou vám trochu velké, ale můžete si je zastrčit do holínek.“ Mračil se, špulil rty. Pak se mu obličej rozjasnil. „Vzadu v kůlně by mohly být nějaké staré lacláče. Z doby, kdy jsem vyrůstal. Děda nikdy nevyhodil nic, co by ještě mohlo být k užitku. Dejte mi chvilku.“ Vyšel z místnosti, slyšeli, jak se hlavní dveře otevřely a zase zavřely.

„Milej chlápek,“ poznamenala Alice.

„No, evidentně si to myslíš.“ Will nedokázal zbavit hlas hořkosti. Obvykle se mu sklon k žárlivosti dařilo zamaskovat lehkým klábosením, ale v případě Hamishe Mackenzieho něco zjevně proniklo jeho obranou.

„Skutečně toho pro nás hodně dělá. Jsem jen vděčná, nic víc. Předně se kvůli nám nemusel vůbec angažovat, natož prozkoumávat staré mapy a připravit nám nejlepší kávu za poslední týdny.“ Dopila, vstala a odnesla šálek do myčky.

„To všechno je pravda,“ souhlasil Will. „Ale to neznamená, že se musíš chovat jako nějaká potrhlá puberťačka. Pání v každé druhé větě.“

Přistoupila k němu ze zadu a objala ho. „Hlupáčku,“ zašeptala mu do ucha. „Jako bych se od doby, co nosím na prsteníčku tvůj prsten, podívala na jiného muže.“

Něco zabrblal. Věděla, že nic lepšího z něj nedostane, a rozhodla se nechat celou věc plavat. „Docela se mi líbí pomyslení na tebe v pracovním oblečení.“ Olivová ratolest.

„Hm. Pokud je koupené na toho železného muže tady, budu v něm vypadat jako naprostej idiot.“ Otočil se a odhodlaně ji políbil na ústa. „Ale co na tom záleží, pokud díky tomu získáme to, pro co jsme sem přišli?“

7

2018 – Wester Ross

Když stoupali od domu, tvořili podivnou trojici. Spíš směšku z hollywoodské komedie než něco, co by se dalo brát vážně – Hamish, vysoký a rozložitý, vlasy teď stažené dozadu do krátkého ohonu, na sobě pěkně padnoucí kombinézu barvy lesní zeleně zastrčenou do černých holínek; Will, drobnější a štíhlejší, ještě zmenšený žlutohnědou kombinézou, která mu byla přinejmenším o dvě čísla větší, plácající se v holínkách, které působily dojmem, že je nikdy nikdo nenesil v náročnějším terénu, než je místní prodejna Waitrose; a Alice, napěchovaná do modráků, které se vůbec nehodily ke gumákům se vzorem lékořicových bonbonů. „Můžeme tam klidně dojít pěšky,“ navrhl předtím Hamish. „Je to necelý kilometr a už jsem na místo přesunul rypadlo a další nářadí. A máme překrásné počasí.“

Alice se cestou kolem sebe nadšeně rozhlížela. „Je zvláštní myslet na to, že ve stejné krajině před mnoha lety pobýval dědeček. Ve světě zuřila válka a on žil v tomhle poklidném místě, kde se zastavil čas.“

„Zjevně ne ve stejné krajině,“ zamumlal Will. „Jinak bychom ji minulý rok poznali.“

Hamish se zachechtal. „Jo. A nerad vám beru iluze, Alice, ale čas se tu zastavil, jediné pokud máte na mysli čas v relativně krátkém rozmezí. Lidé na Vysočinu pohlížejí jako na divočinu. Vnímají ji jako hřiště pro lidi, kteří chtějí lovit, střílet, rybařit, provozovat turistiku. Jenže to prostředí je dílem člověka právě tak jako velká města, která jste nechala za sebou.“

„Jak to myslíte?“ Alice se zastavila a zahleděla se na vřesoviště a kopce, na kameny vystouplé z půdy, na jejich povrch porostlý lišejníkem a mech. „Přijde mi to tu docela přirozené.“

„To proto, že příroda měla čas získat zpátky, o co jsme ji připravili. Vraťte se zpět tak o tři sta let, v tomhle údolí lidé pilně obdělávali půdu. Jen si to představte. Z deseti až dvaceti komínů stoupal kouř. Na obecních

pastvinách se tu a tam páslo několik krav. Plodiny se pěstovaly ve speciální cyklické držbě půdy, každá farma obhospodařovala svých pět akrů.“ Hamish ukázal směrem k blyštícímu se zálivu za okrajem travnaté pastviny. „Dole na břehu kotvilo pár malých loděk s rybářskými sítěmi, rozprostřenými kvůli sušení a opravám.“

„Tak co se stalo?“ vybědl ho Will.

Hamish udělal obličej. „Vyklízení Vysočiny. Kopaničářství sloužilo leda tak jako podpora pro živobytí. Nevykazovalo velký zisk, takže nikdy nebylo snadné zaplatit nájem. A aristokraté, kterým půda patřila, byli chamtiví parchanti. Chtěli vyšší návratnost svého dědictví, aby mohli zaplatit dluhy, které nadělali životem na vysoké noze. Pak přišel organizovaný chov ovcí. Uzavřete kus půdy, naplníte ji ovce a sotva potřebujete nějakého pracovníka. Vidíte ten kopec na protější straně údolí? To jsou moje ovce. Mám skoro pět set ševiotů a většinu práce s jejich chovem odvedou Teegan s Donnym. Přihodte do té směsice honitbu a máte celou novou ekonomiku, která k tomu, aby fungovala, potřebuje pouze hrstku kvalifikovaných lidí a dovezenou skupinku sezonních zaměstnanců.“

„A kam všichni ti lidé odešli?“ zajímala se Alice.

„No,“ ozval se Will. „Proč myslíš, že v Kanadě žije tolik lidí se skotskými jmény?“

„V Kanadě, na Novém Zélandu, v obou Karolínách, v Indii a skoro všude v britském impériu potřebovali poslušné lidi.“ Hamishův tón nebyl tak nevybíravý. „V současné době je mnohem víc potomků skotské diaspory roztroušeno po světě, než kolik jich žije ve Skotsku.“

„Páni, to jsem nevěděla.“ Alice pozorovala krajinu, snažila se představit si, co Hamish popisoval. „Bylo to vůbec legální?“

Hamish zavrtěl hlavou. „V té době neměli zajištěné nájem.“

„To nemohli protestovat? Bojovat?“

Hamish jí věnoval dlouhý tvrdý pohled. „Nic moc s tím nenaděláte, když vám uprostřed noci zapálí dům, protože se jim chcete postavit.“

„To je hrozné.“ Alice měla oči dokořán.

„A jak dlouho tu farmaří vaše rodina?“ zeptal se Will dřív, než stačila cokoli dodat.

„Zdejší farní záznamy se datují od roku 1659 a už tehdy jsme tu byli.“

Moji prarodiče si mysleli, že budou poslední v linii, protože se moje matka přestěhovala do Edinburghu, aby se stala doktorkou, a strýc vstoupil do armády, oženil se s Němkou a usadil se tam. Jenže já jsem sem od doby, co jsem byl malý, jezdil při každé příležitosti, která se naskytla, a naučil jsem se od nich zacházet s půdou. Takže farmu předali mně.“ Usmál se. „No nemám štěstí?“

Alice se zatvářila pochybovačně. „Nepřipadáte si tu osamělý?“

Hamish zavrtěl hlavou. „Tady kolem se toho děje spousta.“

„Zimy tu musí být zatraceně drsné.“ Will se zatvářil kysele.

„Drsnost mám rád. A je to kontrast ke dnešku. Chci říct, podívejte se na to. Když svítí slunce, mohli byste být docela dobře v Řecku. Třpytící se moře, tyrkysové stejně jako ve Středozeří. Ani krajina se od Kréty moc neliší.“

„Jenom teplota je tu tak o patnáct stupňů nižší.“ Opět Will, zase na něj padla rozladěnost.

A pak vystoupali na malý pahorek a přímo před nimi vedle cesty dřepěl žlutý bagřík. Malá kabina s tenkou střešou seděla na páru housenkových pásů, se zubatou lopatou sklopenou pod složeným ramenem připomínala spícího mechanického ptáčka. Lak vybledl a zářezy a škrábance někdo přetřel ne tak úplně odpovídající barvou. „Není to zrovna nový stroj,“ připustil Hamish. „Ale my o věci dobře pečujeme – musí vydržet hodně dlouho, než je nahradíme.“

Lehce se vyhoupl do kabinky, v níž působil jako dospělý v přespříliš milovaném dětském vozítku. „Tak se do toho dáme.“ Motor chytil na první pokus. „Wille, mohl byste vzít ty rýče a sochor?“ Ukázal směrem k pokroucenému stromu na druhé straně rypadla a pak vyrazil přes bažinaté vřesoviště.

„Kam to jede?“ Will se snažil zvládnout tři rýče a bytelné pácidlo.

„Dej to sem.“ Alice natáhla ruku pro sochor. „Páni, to je tíha. Řekl přece, že to místo označil, nevzpomínáš si? Předpokládám, že ví, kam míří. Chci říct, nevyrazil jen tak náhodným směrem, ne? Nám to tu možná připadá jako pustina, ale on ji nejspíš zná jako svoje vlastní boty.“

Will se držel vzadu. „Alice? Kolik toho o tom člověku víme? Tedy, jsme tady uprostřed neznáma. Nikde na dohled žádná lidská bytost. Má bagr

a zatraceně těžký sochor. Co my víme, může to klidně být šílený sériový vrah z Vysočiny.“

Alici na chvíli spadla čelist, pak se začala hihňat. „Na nanosekundu jsi mě dostal, ty mizero. Šílený sériový vrah z Vysočiny!“ Frkala smíchy. „Tak polez, ty lenochu. Jdeme si vydělat majlant.“

8

2018 – Wester Ross

O kamžitě se ukázalo, že Hamish s bagrem umí zacházet. Umístil lopatu nad zadní konec vyznačené oblasti a překvapivě hladce a citlivě ji spustil k povrchu drsné bažinaté země. Zuby se zakously do hrubé trávy a keříčků vřesu, zavrtyaly se do rašelinné půdy. Vyhloubily na povrchu dlouhý šrám, pak Hamish lopatou manévroval nahoru a stranou a vyklopil její obsah mimo oblast vymezenou sisalovým provázkem, který sem umístil jako vodítko.

Alice si nedokázala pomoci. Když lepkavá rašelina sklouzla z lopaty a vytvořila lesknoucí se hromádku, zavýskla potěšením. Hamishovi její nadšení neuniklo, usmál se na ni a pak se vrátil ke svému úkolu. Odkryl prostor asi tak dva a půl na dva metry. Pak opatrně odstraňoval vrstvy rašeliny, dokud měkký čvachtavý zvuk práce s rašelinou bez varování neustoupil slabému zaskřípění. Will začal horlivě máchat rukama v přesvědčení, že Hamish přes motor rypadla nemohl slyšet změnu tónu.

Jenže Hamish už lopatu vypnul; léta práce s půdou v něm zvýšila vnímavost k posunu vibrací, když rypadlo narazí na odlišnou hustotu. Seskočil z kabiny a připojil se k Alici a Willovi, kteří nakukovali do jámy. Byla teď něco přes metr hluboká, hnědá voda, která prosakovala na okrajích, téměř znemožňovala cokoli v ní rozlišit. „Co je to?“ zeptala se Alice.

Hamish vytáhl z kapsy baterku, posvítíl na povrch pod nimi tenkým paprskem světla. „Nejsem si jistý. Mohlo by to být dřevo, může to být i kámen,“ usoudil. „Existuje jediný způsob, jak to zjistit.“ Přidřepil k okraji jámy a sklouzl dolů. Jeho pracovní boty zamlaskaly v měkké rašelině, ale pod nohama pocítil něco bytelného. Přešel do dřepu a prsty opatrně testoval blátíčko. Rozhodně je tam něco pevného. „Hod'te mi sem jeden z těch rýčů,“ přikázal.

„Jdu dolů,“ prohlásila Alice hlasem prodchnutým vzrušením.

„Ne, počkej!“ Will zareagoval podrážděně, ale na jeho ženu to nemělo

žádný vliv. Stejně seskočila dolů, při dopadu zavravorala, strčila do Hamishe a div ho nesrazila k zemi.

Zasmál se a lehce popuzeně zakroutil hlavou. „Radši nám sem ty rýče hodte dva, Wille.“

Odklizení povrchu bylo zdlouhavá práce, ale o půl hodiny později odhalili řadu prken zašpiněných stejně tmavě hnědou barvou, jakou měly rašelinnové stěny jámy. „Vypadá to jako rakev,“ zkonstatovala Alice.

„Nesprávný tvar,“ zahučel Hamish a seškrábl ze vzdáleného konce dřeva poslední zbytky rašeliny.

„Chcete teď ten sochor?“ zajímal se Will.

Hamish přikývl a setřel si pot z čela, což na kůži zanechalo temnou šmouhu. „Jo, mrkneme se, jestli se nám podaří dostat se dovnitř.“

Alice se natáhla nahoru a uchopila konec páčidla, které Will spouštěl dolů. „To je tak vzrušující!“ radovala se. „Už se nemůžu dočkat.“

„Ještě není nic jisté,“ mírnil ji Hamish. „Nemůžeme vědět, v jakém stavu vaše dědictví bude. Bylo dole hodně dlouho.“

„To jo, ale je to rašelinná půda, ne?“ vložil se do hovoru Will. „Chci říct, četl jsem o tělech uchovaných v rašelinné bažině stovky let.“

„Tělo je jedna věc. Nemám ovšem ani ponětí, co se stane s kovem, když k němu tam dole pronikne voda. Nejsem chemik, ale je vážně kyselá, a hádám, že kovu ani gumě moc neprospívá.“ Všiml si Alicina sklíčeného výrazu a pokrčil rameny. „I tak nám držím palce. Pojdme na to, uvidíme, jestli se nám podaří nakouknout dovnitř.“

Hamish stál na vzdálenější straně a zasunul konec páčidla do úzké škvíry, kterou mezi prkny pročistil. Hekal námahou, snažil se nadzvednout krajní prkno. Dlouho se nic nedělo. Pak se ozvalo zavržení, zaskřípění a konečně praskavý zvuk, z něhož mrazilo, a dlouho zalepená díra se poddala Hamishově váze. Osvobozená plaňka odletěla a narazila na stěnu jámy. „Sakra!“ Hamish lapal po dechu.

Alice se bez okolků protáhla kolem něj a popadla baterku z místa, kam ji předtím odložil. „Rozhodně tam něco je!“ křičela. „Wille, já něco vidím.“

„Co to je?“ chtěl vědět Will.

„To se zatím nedá říct. Musíme odstranit další prkna.“ Hamish zaútočil

na vedlejší plaňku, kterou už šlo posunout snadněji, když měla kam ustoupit. Třetí ji následovala, a tím získali dost prostoru, aby si udělali představu, co pod nimi leží. Obsah bedny byl beztvary, znečištěný tmavě hnědou rašelinou vodou, která během let pronikla dovnitř. „Vypadá to jako plachta,“ hlásil Hamish.

„Bože!“ vyletěl Will. „Je nepromokavá? Nebo najdeme jenom pytel rzi?“

„Jak to mám vědět?“ Tón Hamishova hlasu vyzníval mírně, jenže Alice zachytila podrážděný výraz v jeho obličejí, stažená ústa a svrastělé obočí.

„Co je třeba udělat teď, Hamishi?“ Alici v hlase zaznívala sladká vřelost, kterou Will moc dobře znal. Nicméně ten odstín nevnímal nelibě; spíš v něm rozpoznával první krok na Alicině pravidelné cestě k tomu, aby bylo po jejím.

„Musíme odstranit zbytek těch prken a pak kolem plachty uvázat provaz. Můžu ho připojit k rameni bagru, půjde to vyzvednout snáz.“ Hamish vzal jedno z uvolněných prken a hodil jím nahoru po Willovi. „Tu máte, udělejte něco užitečného a odstraňte to z cesty.“

Alice položila ruku na Hamishovo rameno. „Vsadím se, že se to lehko řekne, ale hůř udělá,“ prohlásila. „Jste úžasný, Hamishi. Nemůžu uvěřit tomu, že se tak angažujete kvůli dvěma naprosto cizím lidem.“

„Hleďte za tím pohostinnost Vysočiny.“ Nebylo možné nezachytit v jeho hlase spodní tón jízlivosti, ale dál pokračoval v únavné špinavé práci, kterou jim předtím popsal. Poté co vypáčil další plaňku, přesvědčil Alici, aby se nechala vytáhnout z jámy, chtěl mít víc prostoru pro dokončení svého úkolu. „Sám to zvládnou snadněji.“ Smysl byl zřejmý; ani Alice, ani Will nemají nejmenší potuchu, jak by mohli být užiteční, když jde o praktickou stránku vyzvednutí svého vlastního dědictví na světlo.

„Vy máte takovou sílu,“ spustila Alice, jakmile se vydrápala nahoru. „Je to úžasný zážitek sledovat vás při práci.“

Zachechtal se. „V místní hospodě byste našla deset takových, jako jsem já. Spousta půdy tady kolem se nedá kultivovat konvenčními stroji. Když na takové půdě pracujete, nemůžete si nevypracovat svaly.“

„Ale stejně...“ Věnovala mu zasněný pohled.

Willovi neušel, a zamračil se. „No jo, každý je dobrý na něco jiného. Vsadím se, že by Hamish nebyl tak silný v kramflecích, kdyby měl připravit cenovou nabídku na výměnu oken.“

Hamish zavrtěl hlavou a pokračoval v namáhavé práci. Chvilí to trvalo, připojení provazu k plachtě bylo složité a zrádné, ale nakonec vylezl na povrch, provaz omotaný kolem těla. Sundal ho a uvázal k rameni bagru, nad lopatu. Pak se pomalu, centimetr po centimetru z bahnitě jámy vynořoval balík mahagonové barvy, ze kterého črčel kal a špína. Díky plachtě vypadal obsah naprosto amorfně.

Hamish šetrně postavil balík na zem. Alice a Will se s vyvalenýma očima krok po kroku přiblížili, oběma zjevně konečně došlo, jak úžasného úspěchu dosáhli. „Páni!“ vydechla Alice, když Hamish seskočil z bagru a připojil se k nim. Rozepnul si zip náprsní kapsy, vytáhl z ní velký zavírací nůž, otevřel ho a podal rukojetí napřed Alici. Zatvářila se překvapeně.

„Pusťte se do toho,“ vybídl ji Hamish. „Zakopal to sem váš dědeček, máte plné právo být tím, kdo to otevře.“

„Jak? Kde mám...?“

„Na tom, myslím, nezáleží. Vemte do ruky tu plachtu a zabodněte do ní nůž. Je ostrý, odvede za vás veškerou práci.“

Všichni zadrželi dech. Alice, téměř ochromená směsicí rozechvění a očekávání, se snažila co nejlépe uchopit slizký nepoddajný materiál.

„Trochu výš,“ radil jí Hamish. „Podívejte, tohle vypadá na šev. Domnívám se, že ho někdo zalepil, aby byl vodotěsný.“

Alice se podívala dolů. Trvalo jí skoro minutu, než konečně zaregistrovala to, čeho si Hamish všiml. Opatrně zabořila nůž dovnitř a zavrtěla s ním. Chvilí se nic nedělo. Pak ostří našlo slabé místo a provedlo čistý řez podél sotva viditelného švu. Alice tiše vyjekla radostí, téměř poskakovala podél plachty, rozevírala ji jako obrovskou banánovou slupku.

Plachtovina sklouzla, odhalila další ochranný obal. „Voskované plátno,“ konstatoval Hamish. „Ať to dělal, kdo chtěl, dobře znal svou práci. Pokračujte, Alice, už tam skoro jste.“

Druhý řez, tentokrát nikdo nepromluvil. Zakopaný poklad se vyloupil ze svého obalu jako múra z kukly. Motorka Indian 741 z roku 1944, natřená maskovací khaki barvou, i se dvěma koženými brašňami, stejně čistá jako v den, kdy ji uložili do ochranné plachty.

„No to mě podržte!“ vydechl Hamish. „Tak tomuhle já říkám zázrak.“

9

2018 – Edinburgh

Karen dospěla k závěru, že pokud je Gerry McCartney skutečně poskok Psího sucharu, bude lepší, když se zástupkyni šéfkonstábla nenabídne přímo na talíři. Existuje tvrzení, že by si výše postavený policista neměl špinit ruce nudnou mravenčí prací. Ovšem jednotka starých případů je tak malá, že si ji Karen, pokud ji zrovna nezaměstnávaly nálehavější úkoly, zvykla přibrat na svá bedra. A proto když následujícího rána stoupala do kopce, nahrbená proti vytrvalému mrhnutí od Severního moře, byla rozhodnutá vyhrnout si rukávy a ukázat McCartneymu, jak to v jejím týmu chodí.

Po novém mládenci nebylo v místnosti ani stopy, ale Jason už seděl za stolem, rezavé vlasy, deštěm ztmavlé do kaštanova, přilepené k hlavě. Nedávno se přestěhoval do těsného jednopokojového bytčku v pátém patře činžáku v jedné z bočních ulic poblíž spodního konce Leith Walk. Vysvětlil Karen, že místa k zaparkování jsou tam tak vzácná, že autem hýbe, jedině pokud je to nezbytně nutné. Promoknout při patnáctiminutové cestě do práce je pro něj menší zlo než dvacetiminutové shánění místa k zaparkování na konci dne. Tohle byla ve městě běžná stížnost; rada prodala víc povolení k parkování, než měla dostupných míst. I to patřilo mezi důvody, proč si Karen zvolila moderní blok s vyhrazeným parkováním v podzemí.

„Budete muset zainvestovat do klobouku.“ Karen vytřepala deštník a sundala si kabát.

„V klobouku vypadám jako pitomec.“

„Bez něj taky nevypadáte kdovíjak inteligentně.“ Dorazil McCartney. Suchý do poslední niti. „To jsem tu jediný, kdo ví, k čemu slouží auto?“

Jason zrudl a zamračil se na obrazovku. Popuzená Karen ze sebe vydolovala falešný úsměv. „No, Gerry, protože jste tu jediný, kdo ještě není promoklý na kost, můžete skočit pro kafe. Já si dám flat white s dvojitou dávkou espressa. Od Valvona a Crolla naproti na Elm Row.“

McCartney se zarazil uprostřed sundávání kabátu. „To nedává smysl. Jason už je mokrý, nic mu neudělá, když se vrátí zpátky do deště.“

„Jason už se plně zabral do práce, Gerry. Nechci ho z ní vyrušovat. Kdo přijde poslední...“

Sevěřenými rty zamumlal cosi nesrozumitelného a opět si nadhodil kabát na ramena. „Dobrá,“ vyštěkl. „Co si dá zrzavý nindža?“ Jason na seržanta rychle pohlédl, ale nic neřekl. McCartney si všiml, jak Karen přimhouřila oči, a zrudl. „Copak? Tohle je policejní stanice. Každý má přezdvítku.“

„Jo. A Jason je Mentol.“ Závěrečné „tol“ znělo úderně a zamítavě. „Já se doslechla, jak říkají vám, Gerry. Když budete mít kliku, nebudeme vaši přezdvítku používat.“ Karen se odvrátila a probudila monitor počítače ze spánkového režimu. „Přinejmenším ne před vámi.“

Dveře se zavřely s ostrým klapnutím, zvukem co nejbližším prasknutí, jaký lehce zdeformovaný rám umožňoval. Nastala dlouhá odmlka, pak se Jason zeptal: „Jakou má přezdvítku, šéfko?“

Karen zakvokala smíchy. „O žádné nevím ani se o ni nestarám. Ovšem zjevně nějakou má.“ Otočila se v židli. „Tak jak jsme daleko s těmi červeními rovery?“

„No, není to tak zlé, jak jsem čekal. Podle záznamů z registru vozidel bylo v roce osmdesát šest ve Skotsku registrováno jen šestnáct červených roverů, jejichž značka začínala písmenem B. Včera pozdě dopoledne poslali detailní informace a dělali jsme, co jsme mohli, abychom vysledovali majitele.“

„Vysledovali? Množné číslo?“

Jason uhnul očima, jako kdyby cosi kontroloval na monitoru. „No, většinou já. Detektiv seržant McCartney musel vyřídit nějaké hovory. Víte, jak to chodí.“

Karen zavrtěla hlavou. „Nenechte se od něj zotročit, Jasone. Pokud se bude vyhýbat práci, musíte mi to říct, jasně? Je tu proto, aby pracoval, stejně jako vy.“

Jason si povzdechl, ale slabě přikývl.

„Zrovna daleko jsem se nedostal, ale pak mě něco napadlo.“ Ostražitě se na Karen podíval, napůl očekával nevěřičnost.

„To je vždycky dobrý začátek,“ řekla Karen neutrálním hlasem.

„Obrátil jsem se zase na registr vozidel, protože jsem si řekl, že když je někdo registrovaným majitelem motorového vozidla, je pravděpodobné, že bude mít taky řidičák. Tak jsem se zeptal, jestli by nebylo možné projít podrobné informace o řidičích, kteří se shodují s těmi registrovanými majiteli. To děvče, se kterým jsem mluvil, bylo pro jednu skutečně ochotné. A tak když jsem dneska ráno přišel do práce, měl jsem tu současné adresy třinácti z nich. Řekl bych, že ti zbývající tři jsou buď mrtví, nebo v zahraničí, protože podle toho děvčete z registru záznamy o nich končí v intervalu mezi šesti měsíci a pěti lety. Jmenuje se Kayleigh.“

„Jsem ohromena.“ Karen se snažila, aby to nevyznělo překvapeně, ale byla překvapená. Jak Jasonovi narůstalo sebevědomí, začínal překonávat její očekávání. Možná se mu mantra „Jak by se zachoval Phil?“ vyplácela. Nakolik by to bylo divné? Přítomnost Philova ducha vylepšovala její pracovní život – před Jimmym se o tom raději zmiňovat nebude, mohl by pro ni poslat chlapce s kazajkami, co se zavazují vzadu. „Tak se na to podívejme.“

Jason přikývl a tiskárna zahučela a rozjela se. Vydala dva listy papíru, Mentol je podal Karen. Jména, adresy, data narození. Usmála se. „To je skvělý začátek. Vlastně jsem si ani nemyslela, že se s tak nepatrným vodítkem někam dostaneme.“

„Jak to pojmeme?“

Karen studovala seznam, v duchu si položky rozdělovala podle adres, věku a pohlaví. Čtyři jména označila křížkem, šest hvězdičkou a tři vodorovnou čarou. „Tihle čtyři jsou ze Středního pásu. Všichni od pětapadesátky výš. Na to se bude nejlépe hodit Gerry. Těchhle šest, to jsou všechno starší dámy od Edinburghu po Stonehaven. To bude váš podíl na akci, Jassone. Křehké staré dámy vás milují. A já si vezmu ty poslední tři. Padesátnice. Ty jsou tak akorát pro mě. Vyslechneme je dneska.“

Ještě mluvila, když se otevřely dveře a McCartney téměř vpadl do kanceláře. „Otevírání dveří loktem nikdy nevypadá pěkně,“ poznamenala Karen.

„Zkuste si balancovat se třema kávama a sáčkem bomboloni.“

„Bomboloni? Páni, to má dneska někdo narozeniny, nebo se mě snažíte podplatit, abych vaši přezdívku udržela v tajnosti?“ Karen mu odebrala dvě kávy, aby mohl odložit zbytek věcí.

„Jen se snažím být milej, sakra.“ Setřásl ze sebe kabát a přehodil ho přes opěradlo židle, pak roztrhl papírový sáček a objevily se tři v cukru obalované italské koblihy. Přistrčil je po stole směrem ke Karen, kterou nemusel dvakrát pobízet. Jedním z důvodů, proč pro kávu vždycky posílala Jasona, bylo, že nedokázala odolat sladkému pečivu.

McCartney počkal, až si poprvé kousne, pak se zeptal: „Pustíme se do těch výslechů dneska?“

„Mňam,“ zasténala Karen. „Zatraceně, za tenhle recept musel někdo upsat duši ďáblu.“ Odkáslala si. „Pardon. Ty výslechy. Povězte mu to, Jasone.“

Jason polkl naráz celé sousto bombolone. „Získal jsem z registru vozidel údaje z porovnání registrovaných majitelů těch vozů a řídičských průkazů. U většiny z nich se mi podařilo zjistit aktuální adresu.“

McCartneyho obočí se pomalu vyklenulo překvapením. „Pěkné. Ale není možné, že se všichni jen neobtěžovali na registr nahlásit poslední přestěhování?“

„Je to bod, odkud se můžeme odpíchnout,“ odpověděla Karen rezolutně. „Vy si vezmete čtyři muže – Edinburgh, Camelon, East Kilbride a Portpatrick.“

„Portpatrick? Ježíši! To je pořádný flák cesty, člověk skončí rovnou v čekárně u pánaboha. Kolik jich má on?“ Ukázal prstem na Jasona.

„Šest,“ odpověděl Jason. „Odsud až po Vysočinu.“

„A já mám ty tři poslední. Melrose, Elgin a Dunfermline. Každý dostal to, co mu nejlépe sedí, Gerry.“

„A k čemu přesně to bude dobré?“ Napodobil úsečný přízvuk. „Promiňte, pane, ale máte alibi na jeden úterní večer v květnu roku osmdesát šest? To teda fakt bude fungovat.“

Karen zahodila zbytky bombolone do koše na odpadky. McCartney rychle objevil její Achillovu patu a ona se nechala příliš snadno nachytat. Musí se prosadit dřív, než McCartney dospěje k závěru, že mu projde takový druh šaškovin, které by mu v týmu pro závažné zločiny netolerovali. „Přesně tak začneme. A když se nikam nedostaneme, požádáme o vzorek DNA.“

McCartney se lenivě natáhl po seznamu. „Proč se obtěžujeme se žen-skýma? Žena přece žádnou šlapku v edinburských ulicích neznásilnila a nezabila.“

„Protože ženy mají manžely a syny, kteří si jejich auta půjčují,“ odpověděl mu Jason. „Na příbuzenskou DNA už jsme vrahy dostali.“

„Příbuzenská DNA neuvěří ničeho manžela,“ ušklíbl se McCartney.

„Prozkoumáváme všechny možnosti,“ řekla Karen. I McCartney poznal, že tón jejího hlasu neumožňuje žádnou diskusi. „Tak si vypijeme kávu a vyrazíme na cestu.“

„Nezavoláme předem? Portpatrick je odsud pořádný kus cesty na to, kdyby nikdo nebyl doma,“ mumlal McCartney a zamíchal do své kávy dva pytlíčky cukru.

„Přepadneme je za studena, než si rozežřejou mozky. Existuje víc důvodů, proč se těm případům říká vychladlé.“ Pohled, který mu věnovala, byl patřičně mrazivý. „Je mi jedno, jestli se vám líbí, jak co dělám, seržante. Úspěchy této jednotky mluví samy za sebe. A dokud jste tady, budete hrát podle našich pravidel.“

McCartney pokrčil jedním ramenem. „Vy jste tu šéf.“ Měkkost jeho hlasu byla v přímém rozporu s pevně semknutou čelistí.

Pocit, že má všechno pod kontrolou, byl v tu chvíli to poslední, co Karen cítila. Potřebuje strategii, kterou by zneškodnila vše, co s ní Ann Markieová zamýšlí. A zrovna teď ze střetu s pohledem Gerryho McCartneyho vítězně nevyšla.

10

2018 – Wester Ross

Vzrušení z úspěšného vyzvednutí motorky Indian podnítilo u všech tři touhu pokračovat a získat i druhý motocykl. Jakákoli představa, že by mohli na chvíli přestat a najíst se, se vytratila při vyhlídce na další dramatický objev. Hamish chytil druhý dech a byl stejně ochotný postupovat dál jako Alice a Will. Poskládal se opět do kabinky a znovu rypadlo nastartoval, zopakoval celou proceduru kousek vlevo od místa, kde pracoval předtím, mezi oběma jámami nechával úzkou stěnu rašeliny.

Asi tak do jednoho metru šlo všechno stejně. A pak to začalo.

Zuby lopaty se o něco zachytily, a než Hamish stačil zareagovat, odlomil se kus dřeva a vyletěl do vzduchu. Will vyjel a uskočil, aby mu uhnul. „Co to *do prčic*?“ vykřikl. Jenže Hamish už vypnul motor a vynořil se z kabiny, připojil se k Alici na druhé straně jámy.

Moc toho vidět nebylo. Bahnité ložisko rašeliny nacucané vodou, vyčníval z něj zubatý konec dřeva. „To nechápu,“ divila se Alice. „Co se stalo?“

Hamish se mračil. „To nevím jistě.“

„Že by tahle bedna nebyla zakopaná tak hluboko a lopata zachytila konec prkna?“ Will upřeně hleděl dolů, snažil se rozeznat, na co se kouká. „Tak by to mohlo být, ne?“

„Je to možné.“ Hamish sklouzl do jámy. „Podejte mi rýč.“

Alice mu vyhověla a pak pohlédla na Willa. „Možná bys mohl Hamishovi pomoci?“

Will se netvářil zrovna nadšeně. „Nepřekážel bych jenom?“

Hamishův křivý úsměv odrážel Alicino zklamání z neochoty jejího manžela pomáhat. „Nejspíš,“ utrousil a pustil se do odklizení materiálu kolem zlomené plaňky. Brzo začalo být zřejmé, že prkno leželo nakřivo, netvořilo součást vršku druhé bedny.

„To je divné,“ poznamenala Alice.

„Možná ta bedna byla poškozená, už když ji zakopávali,“ nadhodil Will, odhodlaný účastnit se konverzace, když už ne práce.

„To brzy zjistíme.“ Hamish pokračoval v odhazování těžké rašeliny na jednu stranu jámy. Alici a Willovi, odsouzeným v dramatu k vedlejším rolím, čas ubíhal pomalu.

Hamish se konečně zastavil. „Jsou tu další dvě plaňky. Jako by šly křížem přes sebe. Přijde mi, že ta druhá bedna je poškozená.“

„Nemohl se sem někdo dostat před náma?“ Will se obrátil k Alici.

Pochybovačně zavrtěla hlavou. „Teoreticky asi ano. Dědeček ty motorky zakopal se svým kamarádem Kennym, ale ten krátce nato zemřel na tuberkulózu. Dědeček soudil, že to tajemství zemřelo spolu s Kennym. Nikdo se s ním ohledně té věci nespojil. A nepřijde mi, že by to místo někdo mohl najít, aniž by s ním mluvil. Chci říct, podívejte, jaké potíže jsme měli my, abychom to tu našli, a to jsme v podstatě věděli, v jaké oblasti máme hledat.“

Hamish odložil stranou odhalené plaňky a pokračoval ve své úloze. Pot zbarvil jeho vlasy do tmavých pruhů. Hromada rašeliny narůstala do výšky, kopání se zpomalovalo, až se najednou půda pod Hamishem propadla, za-bořil se po pás do rašeliny a nedokázal najít pevnou půdu pod nohama. „Do prdele!“ vybuchl, zoufale se snažil udržet vestoje. „Ať už je dole cokoli, ďábelsky to klouže.“

„Dělej něco, Wille!“ Alice ho strkala dopředu a Will neochotně vklouzl do hlavní jámy na opačném konci, než na kterém Hamish máchal rukama.

„Co mám dělat?“ zeptal se Will.

„Vyklidte prostor kolem mě, abych se dostal ven.“ Hamish už nezakrýval podrážděnost. „Vykopejte tu zatracenou rašelinu přede mnou, ať se můžu vyhrabat.“

Will opatrně uchopil rýč a začal přesouvat bahno ve viditelně menším množství než předtím Hamish. „No tak, Wille, obuj se do toho,“ nabádala ho Alice. „Musíš odtamtud Hamishe dostat.“

„Dělám, co můžu,“ zavrčel. „Neběhám celý dny po horách s ovcema v podpaží.“

Hamish se zasmál. „Správně. Nechte toho chlapce, ať si odpočine, Alice. Teď už jsem mimo nebezpečí, už jsem našel oporu pod nohama. Nemyslím, že budu dál klesat.“

Podle Alice trvalo nepřiměřeně dlouho, než Will vytvořil Hamishovi únikovou cestu. Ve skutečnosti šlo sotva o půlhodinu špinavé práce, pak se Hamish s nechutným čvachtavým zvukem a za působivého repertoáru kleteb dokázal vyprostit. Vyčerpaně se schoulil u stěny jámy, těžce dýchal. Will se mezitím přiblížil k místu, kde se Hamish chytil do pasti.

Hlas mu stoupl vzrušením. „Řekl bych, že tam dole je další nepromokavá plachta,“ volal. „Podívejte, Hamishi, proto jste měl problém udržet se vestoje. Snažil jste se balancovat na vršku druhého indiana.“

Hamish se postavil a přistoupil k Willovi. „Přesně tak.“ Zasténal. „Nevím, co se stalo s tím vrškem bedny, ale budeme muset odklidit ještě víc rašeliny, abychom mohli kolem motorky omotat provaz. Hoďte nám sem ten další rýč, Alice, ve dvou to budeme mít hned.“

Pracovali mlčky, jejich úsilí doprovázelo jen mručení a těžké supění. Postupně se vynořovala nepromokavá plachta. Hamishovi přišla méně napjatá než ta první, ale nic neříkal, protože si nebyl jistý.

Pak, když byla jáma z půlky vyklizená, Will polekaně vykřikl a uskočil dozadu. „Co to do příc je?“ Vzrušeně ukazoval na něco, co odhalil při posledním odklizení rašeliny, snažil se rozpoznat, o co jde.

Hamish přestal pracovat a přesunul se k němu, aby se lépe podíval. Prudce se nadechl, škulbl sebou při pohledu na to, co Willa tak šokovalo. „Měl jsem pravdu. Někdo tu před námi byl. A ještě pořád tady je.“

Doktorka River Wildeová klikla na poslední slide své powerpointové prezentace a v tu chvíli na boku ucítila zavibrování mobilu. Ať už je to kdokoli, musí počkat, dokud neprojde týdenní seznam požadované literatury pro studenty forenzní antropologie v druhém ročníku. Podrobné informace o textech k prostudování si studenti mohou najít na konci jejích poznámek k přednáškám, které jsou k dispozici na netu, ale River vždycky ráda přednášku zakončila krátkým shrnutím. Nikdo si pak nemůže stěžovat, že netušil, co si měl nastudovat před další lekcí na pitevně.

Velkou rychlostí prolétla seznam, pak si posbírala své skrovné poznámky a obrátila se zády k odcházejícím studentům, aby si zkontrolovala telefon. Jak předpokládala, zmeškaný hovor přišel ze skrytého čísla. Ale měla vzkaz v hlasové schránce. River by se vsadila, že volal policista. Kolegové věděli, že má přednášku; přátelé se ozývali k večeru, kdy bylo méně pravděpodobné, že bude po lokty vnořená do mrtvol; a protože její přítel je výše postavený policista, obvykle si napřed poslali esemesku, aby si domluvili čas hovoru.

River si byla vědoma, že se poblíž stupínku dosud zdržuje hrstka studentů. Zasunula mobil zpátky do kapsy džín a obrátila se čelem k nim. „Nějaké nejasnosti?“ zeptala se. Zdvořile, ale dostatečně rázně, aby odradila jednoho či dva studenty, kteří se k ní na konci každé přednášky přihnali s triviálními otázkami.

Zodpověděla pár dotazů ohledně dat, kdy bude probíhat závěrečné hodnocení, odolala nutkání zdůraznit, že si to mohli sami zjistit na webové stránce kurzu, pak se konečně osvobodila, schody vzala klusem. Když volala policie, šlo vždycky o otázku života a smrti. Doslova, ne jen metaforicky. Pro forenzního antropologa, jako je River, smrt neměnně představovala minulost, život byl něco, co je třeba vylákat z toho, co po rozkladu

zůstalo v hrobě. A přestože nerada nechávala policii čekat, nikdy necítila potřebu jednat naléhavě a zveličovat svoji důležitost, jak tomu bývala svědkem u některých svých kolegů. Mrtvým neposloužíte tím, že budete sloužit vlastním zájmům.

Nejblížeším místem, které poskytovalo trochu soukromí, byla márnice. Ke vstupu do zabezpečené chodby River použila kartu a pak zabočila do chladného prostoru, v němž se těla připravovala k pitvě. Když těmi dveřmi prošli návštěvníci, byli vždycky překvapení. Očekávali, že na pitevních stolech uvidí těla, do nichž se pumpují balzamovací tekutiny. Ale tady nic viditelně neukazovalo na skutečnost, že se zde skladují mrtvolky. Převážnou část místnosti obsadily velké kontejnery z nerezavějící oceli, naskládané ve dvou řadách. Velikostí připomínaly ledničky amerického stylu, ovšem ležící na zádech. Na všech držadlech bylo vyraženo sériové číslo. Mohlo by klidně jít o nějaký tajemný závod na průmyslové zpracování potravin – například o hydroponický systém nebo o nádoby na pěstování mykoproteinu. Skutečnost byla zároveň nezvyklejší i prozaičtější.

Každý kontejner obsahoval tělo a konzervační roztok. Během několika měsíců se těla efektivně zakonzervovala solemi z roztoku. Na konci procesu zůstala měkká a pružná, takže se budoucí antropologové, dentisté a chirurgové mohli svému řemeslu učit na něčem, co se hodně blížilo živému tělu. Technici dokonce našli způsob, jak v mrtvolách nasimulovat činnost krevního oběhu. Když student v Riveřině pitevně přeřízl cévu, nedalo se to zamaskovat.

To odpoledne tu nebylo k vidění nic, co by byť jen naznačovalo účel místnosti. River se opřela o nejbližší kontejner, vytáhla mobil a vyvolala hlasovou schránku. Mužský hlas hovořil zřetelně a rázně. „Doktorka Wildeová? Tady inspektor Walter Wilson ze severní divize se základnou v Ullapoolu. Máme tu věc, kterou s vámi potřebujeme zkonzultovat. Ocenil bych, kdybyste se mi ozvala hned, jakmile tuto zprávu dostanete. Děkuju.“ Vzkaz zakončil telefonním číslem. River sáhla pro pero do desek s přednáškami a znovu si vzkaz přečetla, aby si číslo poznamenala.

„Ta věc“ byly lidské ostatky. Žádné ještě teplé tělo, to nikdy. Takové patřilo patologovi. Když volali River, bylo to proto, že potřebovali někoho, kdo dokáže najít odpovědi v zubech a kostech, ve vlasech a nehtech. Jejím